

J E L E N K Ö R.

46 szám

Pest, szerda június 10kén

1835.

F o g l a l a t: Magyarország és Havasalföld (kinevezések; pesti 2ik löverseny; tndóstitás Bukarestből; magyar erdőszet, és különféle.) Anglia (Brougham nézete a' népnevelésről; alsó- és felsőházi viták majus 22ikén; új reform-egyesület, és reformerek gyűlése.) Franciaország (sz. Márton-kapui zajongás; Audry de Puyraveau nyilatkozása; spanpol ügy.) Spanyolország (d. Carlos decretema; elegyhírek Madridból 's a' táborbul.) Törökország (egyiptusi dögmirigy; a' szultán karaktere; orosz-török viszonyok.) Görögország.

MAGYARORSZÁG és HAVASALFÖLD.

Ö cs. kir. Fölsége a' m. kir. udv. Kancelláriához majus 5k. intézett legfensőbb határozata szerint Blásy Sámuel nagyszaltnyai plébánust a' besztercebányai káptalan tiszt. kánonokjává; maj. 18k. intézett legfensőbb határozata szerint pedig a' nagyváradai görög egy. szert. káptalanhoz iskolás-kánonokká Borbola Miklós tiszt. kánonokot és professort; levéltárnok-kánonokká pedig Erdélyi Bazil váradolási plébánust méltóztatott kinevezni. — A' magy. kir. udv. Kancellaria a' horvátországi ítélőtáblához valóságos közbirákká Markovics Antal körösi alispánt és Suvich István pozsegai főjegyzőt nevezte ki.

Ö cs. kir. fölsége Stojanovits Jánosnak Temesben fekvő Laczunás helységet, Laczunási melléknévvél; Ernst Józsefnek pedig még a' bold. fölség mult évi octob. 23k. legfensőbb határozatánál fogva, Gerdovchák részjóságot, királyi adományképen méltóztatott ajándékozni, 's mind a' kétöt két nembeli maradékostul magyar nemességre emelni.

Ö cs. kir. fölsége Garapich Illyés kir. kamarai tanácsnokot és bányaugyi előadót, hivatalbeli egész fizetése meghagyásával, nyugalmazni méltóztatott. Ugyanő Fölsége az aradmutinai kam. jóságok igazgatóságát az eddig főnállott temesi kir. kam. igazgatóság alá rendelni, 's az ujon kinevezendő kir. kam. igazgatónak, magyar kir. kam. tanácsnoki címzet és rang mellett esztendei fizetésül 2000 frtot 's egyéb terméki illő járandóságot rendelni méltóztatott.

III. PESTI LÖVERSENY HÉTFŐN JUN. 8. d. u. 4 ÓRAKOR

1. Első hazafi díj. 100 ar. 1600 ismételve. Magyarhoni mén és kanczára. Hunyady Józ. gr. 6 esztendő sárga ménje Gildroy maga nevelése, terhe 113 font 3' 59" — 3' 55" — — 1. 2. vh. Nádasy Tam. gr. 5e. fk. m. Child Harold maga nevelése, 109 ft. Harmadikban maga járván körül a' pályakört nyertes lón. Lovasa Stone — — — 2. 4. 1.
2. Királyi billikom. 2; angol mérföld ausztriai birodalmi akármelly — és arab mén és kanczára. Telivér 3 e. 80 font. 4 e. 100 ft. 5 e. 106 ft. 6 e. 110 ft. 7 e. 115 ft.; — félvér 3 e. 76 ft. 4 e. 96 ft. 5 e. 102 ft. 6 e. 106 ft. 7 e. 111 ft. Arab ló telivérel egyenlő terhet visz; kancza két fonttal kevesbet. Bejelentés 4 nap. — Széchenyi Ist. gr. 4e. p. m. Lionel Károly Gy. gr. nevelése. 1 — 4' 48".

— lovasa Gilbert. — Lamberg Rud. gr. 6e. srg. k. Sarah, Hunyady Józ. gr. nevel. 2. — Nádasy Tam. gr. 4e. p. k. Caroline maga nevel. 3. — Ugyanannak srg. k. Fortuna Széchenyi Ist. gr. nevel. a' pálya közepén elmaradt.

3. Ivadékverseny. Aláírva 1831ben. Tétel 100 arany fele bánat. 1 ang. mf. 90 font. kancza két fonttal kevesbet. 7 aláíró. — Az ausztriai birodalomban 1832ben született ivadékokra. Liechtenstein Venc. hg. nevezte Hunyady Józ. gr. br. m. Pirate, apja Privateer, anyja Claudine 1. 2' 3". — lovasa Jackson. — Esterházy Kár. gr. p. m. Y. Forfeit, an. Edith. 2. — Sándor, Károlyi Gy., Hunyady Józ., Lamberg Rudolf és Esterházy Józ. grófok bánatot fizettek.

4. Pest városi díj. 100 ar. 1600 ismételve. Ausztriai birodalmi mén és kanczára Nádasy Tamás gr. 5 e. p. k. Fair Duchess 107 ft. 4' — 3' 48" — lovasa Jackson — — — — 3. 1. 1.

Hunyady Jós. gr. 4e. p. m. Figaro maga nevel. 102 ft. — — — — 1. 2. 2.

5. Az e' napra hirdelve volt Sándor billikom, melly a' negyedik évi nyertes tulajdonáva lesz, nem találkozáván rá kihívó. az idén mint második évhen is gr. Széchenyi István tavalyi nyertes birtokában maradt.

Bukarestből majus 15öjéről az olábarszági magyar egyházi előjáróság következőkrül tudósít: „Sükei Imre ur, bukaresti magyar gyülekezetünk fáradhatlan munkásságu alapítója és szinte 21 év óta buzgón ügyelő pásztor, 1 Ferencz ö cs. kir. Fölségének, sok nép és nemzet atyjának kimulását megértvén, nemzetiségünk ügyét tárgyázó utazását félbeszakasztván 's éjnapi sebes hajtással kebelünkbe visszatérvén, az üdvözült cs. kir. Fölségnek végtiszteletére, említett anyavárosunkban a' török földön saját törekvései által épült templomunkban, magyarink 's az europai ittepi ügy- és képviselőinek, valamint számosan egybegyült különböző vallásu 's nemzetü kereszténynek jelenlétükben, magyar és német nyelven gyászbeszédet tartá. E' gyásztiszteletet azután Havasalföldnek több mezővárosában, u. m. Plovesten, Kimpinán, Tirogowesten és Pitesten ismétlé. Mondott gyászbeszédei közül a' német, vagy is a' nagyérdemű idegenekről egyedül ezen nyelven érthető munkája nyomtatásra méltónak íteltetvén, a' tisztelt egyházi férfi e' munkájának (mellynek példánya 20 pengő kr.) jövedelmét két szegényebb

sorsu, Erdélyben a' kolozsvári ev. ref. collegiumban hittudományt tanuló ifjunak számára ajánlá. Emlitenünk illő egy uttal ezen buzgó pásztorunk érdemei közt azt is, hogy miután hivatalának könnyítésére a' ns. magyarországi főtiszt. superintendens urtól egy segédet (káplánt) nyert 's azt tulajdonábul leendő fizetés mellett maga helyébe megelégtetésükre rendelte, 's ezenkívül iskolatanítót 's orgonistát állított: újabb elszánt-sággal törekszik, hogy azon, Angliában, Poroszországban, több külföldi helyen sőt kicsiny részben Magyarországon is gyűjtött töképenzt, (mellynek nagyobb része a' bukaresti porosz consul báró Sakellario ur bankjában, más része a' porosz kir. egyházi ministerségnél Berlinben, egy része pedig egyházi előjáróságunknál vigyázat és kamat alatt vagynak,) szíves ohajtásunkra többre nevelhesse, 's hogy Oláhországban és Moldovában lassanként több magyar gyülekezetet is állithasson. Szándékja e' végre a' munkás nemzeti vándornak, mihelyt ideje engedendi, Moldovában és Besszarábiában is, ide szakadt magyar véreinket (kiknek számosval többre mehet, mint az oláhországiaknak), nemzeti érzéssel fölkeresni, azok eredetét és állapotját (mellyekről a' történetek homályban emlékeznek) világosan előadni, 's minden lehető módot elkövetni, mi által a' nemzetiség főtartására, 's magyar nyelvünknek külföldön is lehető gyarapodására részint egyházakat, részint tanító-intézeteket állithasson. — Oláhországban már is példás sikerét tapasztalá illetén buzgó szorgalmának, midőn Kimpinán egy nemeslelkű boyért, kinek udvarában a' nevezett gyászbeszédet tartá, az azon mezővárosi és mellék-vidéki magyaroknak építendő egyházra, 3,000 török piaster-ajánlatra volt szerencsés birni. Nem is minden idő látott oly férfit, ki hivatásának annyira megfelelni törekednék, mint ezen annyiszor említett apostolkodó Sükey ur, kinek a' fenforgó tárgybeli buzgósága, ügyessége, hivatali 's erkölcsi szeplőtelenége oly kitünő, hogy az ellen csak részrehajlónak lehetne kifogása; kit azért virágzóban levő gyülekezetünk, mint egyébiránt is Oláhországban állandón megtelepült 's ezenkívül birtokotszerzett 's a' fő kormánysektől (divántól), is fizetésre méltatott polgárt és lekipásztort, kebelünkben halálaig megtartanunk lélekisméretünk parancsolja. Költ Bukaresten majus 1. 1835, az oláhországi magyar egyházi előjáróság által. Kiadta Vásárhelyi N. M. Károly főtisztokari orvos dr. és fő curator; — Bereczk Károly aclairator.

Hubényi József ur, fáradhatlan hazánkfija ismét két új munkácskával ajándékozta meg hazánk erdőseit. Az első czime magyarul imez: „Sok magyar erdő rossz állapotjának legjeiesb okai, helyreho-

zási javaslattal“ 1. füzet. (Die vorzüglichsten Ursachen des schlechten Zustandes von vielen ungarischen Forsten, nebst Vorschlägen zur Abhülfe.) A' 2diké: „Az erdőszabályozás fontossága 's lényege.“ (Über die Wichtigkeit und das Wesen der Forstregulierung.) Legyen szabad Olvasóinkat általjában, de különösen erdőbirtokosinkat Hubényi ur többi munkája közt e' két legújabbra következőkben figyelmesekké tennünk. Az első munkának eddig 1. füzete jelent meg, melly az: „Urbéri faészásról“ szól, 's annak befolyását rajzolja az erdőművelésre. E' füzetke a' hazai erdők fentartásából származó közjónak van szentelve, 's az urbéri faészás külön fajait 's módjait írja le a' haza külön részeiben, előadja annak kárait, 's javaslatot tesz a' javításra. — Egyszermind utasítást foglal magában ennek szabályozására minden ezzel összeférhető erdőgazdasági tekintetben. — Minthogy e' tárgyban, melly annyi fontosságu a' közjóra nézve, értjük az urbéri faészást józan erdőszeti szempontok szerint, világítás hiányában voltunk, úgy hisszük, e' munkácska hazánk erdősei előtt mint maga nemében első, köz kedvességet nyerend. Nem kevésbé ajánlhatjuk azt minden erdőbirtokosiaknak, 's oly meghatalmazott ügyviselőknak, kik az erdőszet körül foglalkoznak. — Hubényi urra ez úttal csak a' miatt tesszük az olvasó és gondolkodó közönséget figyelmessé, hogy az erdők nem csak annyiban fontosak és hasznosak, a' mennyiben a' mellőzhetlen faszükség-pótlást eazközik, 's így az élet első szükségéi közé tartoznak, hanem azért is köz figyelemre méltók, mert fő befolyással birnak a' kedvező és természet-szerű éghajlati állapot főtartására, és föld termékenységére, melly befolyásra neműgyelés, az erdőpusztitással, 's a' hegyek elerdőtlenülésével együtt, valamint általjában az erdőkkel roszulbanás, már számtalan 's igen káros következeseket hozott azon országokra, mellyekben elhatalmazott. A' 2dik munkácskában a' szerző az erdő-szabályozás fontosságát 's célját ügyekezik röviden megmutatni. Alkalmat erre némelly helytelenül létesített, dugába dőlt v. tönkretutott erdőgazdaságban talált, 's különösen azon tapasztalásban, hogy e' fő-érdeku tárgyról gyakran még azoknak sincsen illő fogalmuk, kiket a' dolog leginkább érdeklene, ugyanaz az erdősz-személyiségnek. E' fölött könnyű vázlatban magát az erdőszabályozás módját is előadja, azon okok közelebb érintésével: miért némelly erdőszabályozás a' várt sikernek meg nem felel, 's utasítást is nyújt arra, mikép lehetne nálunk magyaroknál az erdőszabályozást a' külön viszonyokra is tekintve, leghelyesebben elintézni. Kitészik továbbá e' munkácskából: milyennek kell a' jól elrendelt erdőgazdaságnak lennie, ha célt akarunk vele érni, azaz: ha az erdők leghelyeseb használása mellett azokból a' lehetőség legnagyobb hasznót, legbiztosabban akarjuk húzni. Mind a' két munkát megszerezhetni Hartleben K. A. könyváros urnál Pesten. Ez uttal, midőn az erdősz-közönséget tetteges pártfogásra szólítjuk fel Hubényi ur iránt, ki a' magyar hazának sok áldozattal szerzett tudományával 's tapasztalásával kedveskedik; nem titkolhatjuk ohajtásunkat, bár e' munkácskák, ha már eredetiben nem, legalább fordításban gazdagítanak a' magyar literatura tudományos ágait! —

Külön
na hg. b. C
a' mátrai ki
szándékozék
Kamara Be
Farkas Fer
tendeig tar
nyára, mel
kandallóbar
zéánél, só
salétrom-é
tűziszerek
a' maj. 30
a' 157,399
vagy váltá
165,733 ny
70,471 né
91,248 ny
79,838 ny
99,193 ez
Prágába j
Nagyszebe
az 1400 P

Eml
gham lord
midőn az
javaslatát
jelenté az
kező pol
hogy a'
népnevel
politikai
Ezután e
mellyből
által fön
porodott
nyilvánv
vagy ve
„Itt feks
gyéből,
mellyek
két harn
megyék
tott iskol
1817be
dek jár
mintegy
nyeket,
berbará
kozásbó
szaporo
vadt le.
e' fontos
a' törvé
olly ren
mölcsöl
adót k

KÜLÖNFÉLE. Ó kir. fősége Miksa bajor korona hg. b. Orczy László ur társaságában maj. 26ikán a' mátrai kies vidéki Parádra érkezett, 's több napig szándékozik ott mulatni. — A' cs. kir. egyetemi udv. Kamara Bécsben f. eszt. april. 9iki határozata szerint Farkas Ferencz kir. táblai ügyvédnek Pesten öt esztendeig tartó kizáró privilegiumot adott új találmányára, melly szerint konyhai tűzhelyen, kemenc. ében, kandallóban, takarékpátkán, ser- vagy pálinka-főzésnél, só-, timsó-, széksó-, hamuzsír-, czukor- és salétrom-égetésnél 's a' t. az eddig használni szokott tűziszerek felét mindenkor megkímélhetni. — Bécsben a' maj. 30ikán végbement nagylotteriai sorshuzásban a' 157,399 szám nyerte a' tescheni nagy házat, vagy váltásul 157,300 helyette 50,000 forintot; 165,733 nyert 15 ezer frtot; 58,301 ny. 6 ezer frtot; 70,471 négy ezer frtot; 137,134 három ezer frtot; 91,248 ny. 1700 frtot; 152,063 ny. 1600 frtot; 79,838 ny. 1500 frtot; 14,516 ny. 1400 frtot; és 99,193 ezer frtot. Ezek közül az 50 ezres nyereség Prágába jutott, a' 15 ezres Sopronyba, a' 6 ezres Nagyszebenbe; az 1500 frtos Naszódra (Erdélyben), az 1400 Pestre, 's az 1300 Hátszegre (Erdélyben).

ANGLIA.

Emlékezetes azon beszéd, melyet Brougham lord a' felsőházban azon alkalommal mondott, midőn az általános népnevelés javítására tette javaslatát. Beszédi bevezetésében sajnálkozását jelenté azon, hogy a' ház nagy többségével ellenkező politikai nézeten van; reménylé azonban, hogy a' ns lordok olly fontos kérdésre, mint a' népnevelés, még akkor is figyelni fognak, midőn az, politikai ellenjőkütl hozatik föl, 's ajánljatik. — Esután előadá az angol népiskolák statistikáját, mellyből kimutatá, hogy a' szabad adakozás által főtartott iskolákban bámulatosan megsza- porodott a' növendékek száma, míg az alapított nyilvános — úgy nevezett parochialis — iskolák vagy vesztég maradtak, vagy meg is csökkentek. „Itt fekszenek, úgy mond, a' tudósítások 33 megyéből, Lancshiret, és Middlesexet is ide értve, mellyek lakossága meghalad 10 milliót, tehát két harmadát az egész ország lakosságának. E' megyékben most magányos adakozás által fentartott iskolákban 1,144,000 növendék tanul, holott 1817ben egész Angliában csak 478,000 növendék járta ezen iskolákat. — E' növendékségek mintegy fele saját költségén tanul, míg a' szegényeket, — örömmel mondhatom — jótékony emberbarátok taníttatják. Míg az önkényleges adakozásból létező iskolák növendékszámuk eké- megsza- porodott, a' nyilvános iskoláké 150,000 ol- vadt le. Minthogy tapasztaljuk tehát, hogy a' nép e' fontos célra önszántából olly öröme- adakozik, a' törvényhozásnak jól meg kell fontolnia, mielőtt olly rendszerbe avatkozik, melly illy üdves gyümölcsöket terem. Mihelyt az adószedő iskolai adót követelend, megszünendének azon szép

adakozások, mellyek eddig elé évenként önkényes aláírás utján 1,200,000 font sterlingre (30,000,000 v. f.) hágtak, 's kevés vagy épen semmi sem fogbegyülni, 's ezen egész jeles tanító intézet, mert nem nevezhetem másképp, tönkre jutand. Reménylem, tehát a' parlament ezen iskolákba általánoson 's rendszeresen nem fog avatkozni. Ezzel én nem akarom azt mondani, hogy ügyökben semmi se történjék 's hogy ez iskolákon semmi se igazíttassék; sőt meg vagyok győződve hogy azok több pontban igen hiányosak. — Elsőben is ez iskolák igen kevés számuk, 's csak kevés növendék tanulhat bennök, bármilly igen megsza- porodék is 20 év óta a' tanulók száma; azután pedig a' növendékek nem elég fiatalon jönnek oktatás alá; 3adszor az oktatás maga is hiányos és tökéletlen. Mylordok! itt különösen azon egyenetlen arányra teszem uraságtokat figyelme- sekké, mellyben a' tanultak a' tanulatlanokhoz állanak. Egész Angliában átaljában egy tanult 12 nem tanult jó, míg Middlesexben és Lancashireben, hol t. i. tömérdek nép van rakásra tömve, 's a' nyilvános oktatásnak a' bátorság és nyilvános erkölcsiség végett mindenki előtt tárva kellene lennie, 1818ban Lancashireben ugyan 1 tanult 15 nem tanult, Middlesexben pedig 1re 24 jött! Ezen arány most ugyan annyira megjavult, hogy Middlesexben a' tanultak száma a' nem tanultakéhoz úgy áll mint 1:13 $\frac{1}{2}$ hez, Lancashireben pedig mint 1:14hez. 'S mi ezen állapot következtése? Az hogy a' nagy városokban, (noha Londonban, Westminsterben 's a' t. már tétettek az iránt némi gondoskodások), az erkölcsi oktatás hiányát szomorító- érezhetni. Nézetem tehát oda megyen, hogy a' kormány legcélszerűsábrabban gondoskodik a' nép oktatásról, ha nagy városokban iskolák föllá- títását eszközendi olly módon, melly az önkény- tes adakozásokból létező okulású intézetek fö- állását nem háborgatja, sőt az önkényes ada- kozás rendszerét féluton v. előzőleg elfogadja. A' kormány e' tekintetben, mint reménylem, pénz- ajánlással fog segíteni. Az angol népoktatásra azon- ban legfontosabbnak tartom a' kisgyermek - is- kolák föllá- títását. A' rossz gyermeknevelés fő- hibáját én abban hiszem lappangani, hogy későn kezdenek hozzá. 7dik éve előtt a' gyermek már jókora részét sajátjává tehetné a' hasznos oktatásnak, holott most e' korban még csak a. b. c. jét kezdi tanulni. 7dik év előtt legtöbb gyermek haj- lékony, okos, tudnivágyó, kandi, szemfüles terem- mény. Magam is valóban 2dik és 6dik évem közt többet tanultam, mint éltem bármel- lyik későbbi négy éve alatt. Az ember egész karaktere az első hét évben alapíttatik meg. E' gyöngéd kor- ban tesszük magunkévá a' szorgalom, vagy szor- galmatlanság szokását, mellyet a' későbbi kor

egészen soha sem irthat ki. — A' ns lord itten a' franczia gyermekiskolákat dicséri, mellyek példánya után idültek az angolok is, tanácsolván, hogy népes gyárvarásokban az erkölcstelenségek 's gonoszságok meggátlására még több illy iskolákat kellene alapítani. Kevés idő alatt, úgy mond, jobb befolyással fognának lenni a' nép erkölcsiségére, mint bitó v. akasztófa, száműzőhajó, v. hágda-malom (Tretmühle, gyalogmalom), melly büntető eszközök noha nem mellőzhetők, de mint a' tapasztalás mutatá, a' gonoszságokat nem gátolják. E' czélt csak az ifju emberi lélek képeztése által érheti el. A' szónok ezután gazdag tapasztalásokat nyújt hosszú gyakorlásából az angol főbenjáró törvényszékeknél, 's megjegyzitőb-
 bek közt, hogy a' nyilvános erkölcsiség mostani állapotjánál fogva általjában a' gonosztévők $\frac{1}{4}$ de a' nagy, $\frac{1}{2}$ de a' közép, és $\frac{1}{2}$ da a' kisebb városokra esik. Ezért sürgetve tanácsolja, hogy még több kisgyermek-iskola állítassék. „Én ellenmondok, folytatá azon állításnak, hogy a' népnevelés haladásával a' gonosztettek is sokasodtak. A' büntető pörök növekedő száma nem biztos bizonyosság arra, hogy a' gonosztettek megszáporodtak. A' nyilvános büntetések száma száporodott azon mód által, mikép az most intéztetik. Előbb a' sühedert (ficzkót), jól megkorbácsolták, 's azután szüleikhez vagy mestereikhez visszaküldék olly csinyok miatt, mellyekért most egy héti fogsággal büntetik. Az sem való, hogy azok, kik némi kis nevelést kaptak, az elégtel-
 lenek és zundulás-vágyók közt teszik a' nagyobb számot. 183⁵ben a' 700 zundító közt csak 150 volt, ki nevével tudta írni; a' többi csak keresztvonást csinált. Itt Brougham egybehasonlítja különországokban a' népoktatás és iskolák állapotját. „Hollandiában, úgy mond, 400 iskolában 190,000 tanult, Daniában, a' német státusokban 's különösen Prusziában, hol az iskolákat az egyházi alapokból fizetik, ezek virágzó állapotban vannak. Russziában, habár történik is valami a' városokban, a' falukon nyomoru az iskolák állapotja. Legvirágzóbb a' népnevelés és oktatás Svécziában, hol 1000 tanultra jő egy tanulatlan, ki t. i. semmi iskolai oktatásban nem részesült. Azonban a' szárazföld némelly országiban, nem olyan a' népoktatás, a' millyent én dicsérhetnék, vagy hasznosnak mondhatnék. Némelly iskolákban ugyan sok érdekest tanulnak a' növendékek a' mohokról, kövekről, 's a' t. de eltiltatnak a' történetek tanulásától. Azonban, hogy a' nevelés dolgát a' növendékekre nézve hasznosan, 's az egész népközönségre nézve előmenettel vinni lehessen, szükséges magát, a' tanítás mesterségét is tanítani. Szükségesek az országban olly értesítő intézetek, mellyek évenként legalább 5—600 tanítót volna képesek

készíteni. De tán azt kérdi: Honnan kerüljön erre a' költség? O! Vannak nálunk is alapítványok, mellyeket nem czé irányosan kezelnek. — Ezek pénzt kellene a' parlament végzésénél fogva illy czélokra fordítani. Rekesztésül 14 végzést javasolt, mellyekből a' jelesbek e' következők: 1.) Noha az elemi iskolák az utóbbi 20 év alatt igen megszáporodtak, még is nagy azokban a' hiány, különösen Middlesex és Lancashireben, úgy szinte a' nagy városokban; 2.) azon oktatás, melly az elemi iskolákban most adatik az alsó néposztálynak, nem elégséges, minthogy majd nem egyedül csak olvasásra, írásra és számolásra szorítatik az; holott ugyanannyi pénz és időhasználással a' gyermekek több hasznos ismeret elemeit is megszerezhetnék maguknak, 's így használható, iparűző, erényes emberekké idomíthatnának! 3.) A' kisgyermek-iskolák kivált a' népes gyárvarásokban még igen csekély számuak. 4.) Semmi se történjék, mi az iskolákat támogató magányos jótékonytságot csökkentené, vagy az alsó szegényebb néposztály kedvét a' gyermekek nevelésére szánt adakozásban langyítaná; kötelessége azonban a' parlamentnek az oktatás hathatós eszközéről gondoskodni ott, hol a' nép azt máskép el nem érheti. 6.) Jó iskolatanítók készíttetésökre tanácsos az ország több részeiben készületi tanító-intézeteket állítani. 7.) Az egyesült ország több részeiben gazdag alapítványok állanak fön a' népnevelés czéljára, de egy vagy más baj miatt azok eredeti czéljoktól egészen elidegenítették 's az országnak nem olly hasznosak, mint lehetnének, 's a' szükséges nyilvánosság hiánya miatt azok igazgatásába tetemes visszaélések czusztak, mellyeket csak hosszas költséges pörrel mellőzhetni el; 8 és 9.) 's hogy továbbá ezen alapok becsületesen és helyesen alkalmaztassanak, azon pénzekkel együtt, mellyeket a' parlament időről időre megajánl 's a' t. neveztessek ki biztosság, mellynek kötelességét a' parlament határozza meg. — 13.) E' biztosságnak szabad legyen időről időre mind az illy képező alapítványok gondviselőit, mind a' tanítókat nyilvános iskolákbeli igazgatásuk végett felelősségre vonni; 14.) Valamennyi iskola-alapítvány gondviselője tartozzék öfölsége első statustitoknokának évenként számot adni st. Mint említettük Melbourne lord a' kormány részéről e' végzések iránt kedvezőleg nyilatkozott, úgy szinte a' canterburyi érsek és a' gloucesteri püspök is, kik még csak azt ohajtották, hogy a' vallás-oktatásra is legyen közben gond, mit Brougham azon nagy városokban, hol a' püspökiek, disszenterék és katolikusok együtt laknak, igra nehéznek vallott ugyan, de mivel ez által neki csak a' népnevelési általános terv előterjesztése

volt ez
vallást
ra hál
folkban
ur bun
csukta
meg n
Child
is kik

A
egysz
a' min
tak tö
közt
lehető
voltan
fát is
nélkü
mint:
tása!
szaba
hallju
részi
lönbe
szásl
szent
ton)
a' lon
gista
hallj
csak
met,
aik i
azon
teté
mell
besz
az e
ben
kas
ben
val
mar
jeg
azi
szó
bod
net
kiv
de
bar
fel
lin
kü
he
ka

volt ezéja, azt most azért nem érinté, mert a vallást érdeklő részleteket más későbbi alkalomra halasztá. — Az alsóházban majus 25én Norfolkban több városból kérelmek nyújtattak be Child ur bungayi könyváros elfogatása ellen, kit azért csuktak el, mert az egyházi adót, mint dissenter, meg nem akarta fizetni. Hume ur, védelmében Child ur karakterét dicsérte. Maga Russel lord is kikelt ezen elfogatás ellen.

A felsőházban maj. 22én Roden gróf még egyszer a dublini menetre tért, 's azt állítá, hogy a ministerium fejének bizonyításai daczára is voltak törvénytelenések azon gyűlésben, melyek közt zendítő jeleket, felirásokat, és zászlókat leheté észrevenni. A zászlók, ugymond, zöldek voltanak, Irland nemzeti színe; egyiken még hárfát is leheté látni — az irlandi czimer — korona nélkül; másokon felirások valának olvashatók, mint: „O'Connell mindig!“ „Az unio felbontatása!“ „Semmi tized többé!“ Egy ember még szabadsági sapkát is hordott dzsídán (halljuk! halljuk!) s a t. Melbourne válasza, hogy ezen adatok részint nem törvényes nyomozáson alapultak, különben nyilvános gyülekezeteknél épen semmi zászlót, színt, vagy felirást sem kellene meg-
szenvedni. Hisz az utolsó lordhelytartó (Hardington) elbucszottakor a dublini játékszűben épen a lordhelytartó páholya fölött bontaték ki az orangista-pártnak egy iszonyu zászlója. (halljuk! halljuk!) Ő fájlalja az illy pártjelenéseket, 's csak azért érinti ez utóbbi esetet, hogy hason túrlmet, mellyel az egyik párt iránt voltak, a másik iránt is követeljen. Hardington megjegyze, ő azonnal gáncsolá az orangistai zászló kifüggesztését, Wicklow gróf pedig azon kimélest, mellyel az első minister a dublini történetekről beszél, 's azt emlité, hogy O'Connell vala lelke az egész menetnek, 's a lordhelytartó az ő helybenhagyásával neveztetett ki, hogy Irland elszakasztassék Nagybritanniától. Illy körülményekben, nem csuda, ha a királynak egy hü alattvalója benyújtja elbocsátatási kérelmet. Wellesley marq., (kit Wicklow érteni látszat) fölkel, 's megjegyze, hogy azon nézet, mellyel fogva sokan azt hiszik, hogy a dublini dolgok végett lépett ki szolgálatából, hibás, minthogy ő benyújtotta elbocsátatási kérelmét, még mielőtt a dublini menetről legkisebbet tudott volna. Londonderry azt kíváná, fejezné ki magát a marq. világosabban, de ő azt felelé, hogy azt nem látá helyén, azonban ha eziránt nyomozás tétetnék, őszintén fogva felelni. — Az alsóházban ugyanazon napon kérdé Darlington lord: mi történik Palmerston lorddal, a külministerrel? párnek fogják e kinevezni, vagy helyet fognak számára keresni az alsóházban? A kabineti tagok csak kell egyik vagy másik par-

liamentházban ülnie. Russell lord a választ még most elmulasztá, 's ha azzal a lord meg nem elgölne, tegyen indítványt iránta. Darlington lord a szokásra hivatkozik, mellyel fogva a kabineti tagoknak a parlamentben üléssel kell bírniok. Ha, ugymond Russell, ezen állapot, mellyet példatlannak neveznek, már régóta tartana, igazságuk volna; de minthogy csak mulékony, melőzheti. Jelenté azután Russell, hogy maj. 25én a mostani hatósági rendszer (Municipal-System) eltörlésére 's annak gyökeres javítására Angliában törvényjavaslatot hozand be. Hozzan tartó tetszés fogadá a ministeriek és radicalok részéről e jelentést. —

A reformerek és ministerség baráti gyűlésben, mellyben O'Connell is megjelent 40 irlandi taggal, a Morning-Herald szerint az irlandi tizedekre néve az határozaték, hogy az irlandi fő-egyház papjainak kölcsönzött egy millió font sterling engedtessek el; száztól harmincz, (tehát nem negyven, mint előbb javasolatott) a tizedek mostani mennyiségéből le fog rovatni, 's új becslés fog megrendeltetni ott, hol kívántaték. E törvényhez oly záradék fölőslégének a népnevelésre alkalmaztatása fog elhatározatni. 'S hogy a törvényt a nemes lordok ne csonkíthassák meg, pénztörvény-alakban fog előterjesztetni, hogy a felsőház azt vagy csak elfogadhassa, vagy félrevehesse, de rajta semmit sem másíthasson. — Az alsóházban maj. 20án O'Connell ur jelenté, hogy júniusban indítványt teend a szegényi törvény létesítésére Irlandban; Poulter pedig törvényjavaslatot a vasárnap szoros megünnepelese iránt. A javaslat már egy biztosságon is általment, de mersélettebb a miúddig benyújtatának. Azonban lehetőleg ez is az előbbiek sorsára jutand, azaz, az utolsó szavazáskor félre fog vettetni. Sir Robert Peel ez alkalommal jeles beszédet tartott a javaslat ellen; mellyben többek közt azt mondá, hogy soha rossz vagy háborító törvények ne hozassanak oly dolgokban, hol legbürtőségesebb mód, ha épen semmi törvények sincsenek rólok. Inkább erkölcsi mint törvényi kérdés ez, 's az angol erkölcs eddig elégnék mutatkozott arra, hogy a vasárnap szentségének méltó megtartása biztosíttassék. Ha mindenféle rendszabályt találnak föl, mellyek a nép szokásiba nyúlnak, 's végre még sem létesíthetők, úgy gyűlölség támad a törvény, és megvetés az egész uaurp ellen. E szavak az egyháznak különben oly buzgó védelmezője szájából a szabadelmű lapokban dicséret és elismerés osztatlan visszahangjaira találtak. A Globe szerint megtetszik ebből, mi szabadelmű, mi előítéletlen Peel mind azon dolgokban, mellyekben magát pártbilincsek által lekötve nem

érzi, azon bilincsek által, mellyek őt hanyatló ügyhöz lánczolják, 's mint statusférfinak minden hatását 's munkásságát elzsibbasztják, a' nép és status valamennyi igazi barátjai méltó sajnálkozására. — Tudva van, hogy a' régi angol egyetemekenél az ügy nevezett al lépcsőzetűek (algraduáltak) a' bejegyzés alkalmakor az angol egyház 39 cikkelyét tartoznak aláírni, melly t. i. már magában foglalja a' dissenterek kizáratását. E' vallási cikkelyt már rég ostromlották, mint-hogy az esküvendő olyakra is kénytelen hitét letenni, mik értelmét messze túlhaladják. E' végett maga Phillpots püspök is azt nyilatkoztatá a' felsőházban, hogy ezen egész tétel nem egyéb mint szerződés, melly által magát valaki épen az egyház tagjának ismeri 's vallja. Hogy az ellenvetések elháríttassanak, a' mérsékelt toryk azt javasolták: szerkesztessék rövidebb nyilatkozás, melly e' czelnak megfeleljen, 's tétessék a' 39 cikkely helyébe. Az oxfordi egyetem valamennyi méltósága összegyűlt m. 20án, intézkedni ez iránt. Vitatás nem engedtetett, 's 402 szóvati többség (459 — 57 ellen) félre veté az újítást. Azon alkalommal, midőn Brougham lord a' felsőházban népnevelési tervét előadá, Denman lord következő nyilatkozással is támogató a' javaslatot: valamennyi polgári és főbenjáró törvény hasztalan jó népnevelés nélkül.

A' Courier reform-egyesület-alapításról tudósít, mellynek célja a' conservatív egyesületek ellen munkálkodás. E' célra maj. 21én mintegy 100 alsóházi tag jelent meg Coke elnöksége alatt a' britt kávéházban, hol Ebrington javaslatot tön az egyesület megalapítására, mellynek célja legyen a' conservatívek ellen munkálás az által, hogy ez az országban valamennyi választó testületnél a' választók szoros névjegyzékét megkészíttesse, azaz hogy valamennyi választót leírasson, mi eddig gyakran nem történt meg; azután pedig, hogy a' választókat választói joguk független gyakorlásában védje. Az első cél-elérésre névjegyzéki egyesület-alapítást szándéka eszközölni minden választó testületnél. Továbbá minden reformer, az ügyvivő biztosság javaslatára az egyesületbe fogadtatik, mihelyt 5 font sterlingnyi belépti pénzt megad, 's évenként 1. font st. fizetésre ajánkozik. — Az egyesület a' lehetőségig legterjedtebben közre fogja tenni a' reformtörvény szabályit a' választásról, előlött egy irás a' néphez tudósítandja ezt ezen reform-egyesület céljáról. — A' javasolt végzéseket mind elfogadták 's miután 30 tagból álló ügyvivő biztosság neveztetett, a' gyűlés szét oszlott. 'S így az egyesület meg van alkotva.

FRANCZIAORSZÁG.

Rendkívüli alkalommal vett hireknél fogvást a' j. des Débats azon hiedelmét közli, hogy a'

kormány maj. 28án a' madridi kabinettől a' beavatkozásra felszólított; mi végett még az nap este kabineti tanács tartatott a' tüileriákban. A' National e' hirre azt mondja: ő sem azt nem hiszi, hogy kész legyen Lajos-Fülöp a' beavatkozásra, sem azt, hogy e' beavatkozás mulhatlanul szükséges, mert a' spanyol revolutio, csak ne nyomná azt le a' mostani ministerium, képes lenne diadalmasan kivíni ügyét. — A' sz. Márton kapunál, mint említettük már, több estve zsi-bongások és rendtelenségek mutatkoztak. A' lecsillapítás végre nem a' rendőrségre, hanem a' sorkatonaságra bizaték; 's a' zavargások azonnal meg is szűntek. A' National, egy rövid cikkelyében azon köz hiedelmet közli, hogy a' portest martini rendtelenségeket is, mint a' híres pisztolylövést, a' rendőrség maga okozta 's intézte. Gisquet ur, rendőrségi fő parancsnok a' törvényszék elé idézte e' cikkely miatt a' Nationalt, mellyel mint állítá a' hivatal becsülete van sértve.

Audry de Puyraveau ur a' pairkamara-elnökétől hozzá bocsátott megidézésre következő nyilatkozást küldé hozzá: „Elnök ur! A' követház biztosságának kijelentém, hogy nem ismértem el a' kamarának azon jogát, mellynél fogva fölhatalmazhatná eza' pairkamarát üldözésre ellenem, 's hogy továbbá nem ismértem el a' pairkamara azon jogát, mellynél fogvást e' jogot gyakorolhatná. Szükségesnek hiszem e' nyilatkozásomat az Uraságodtól vett megidézésre válaszul ismétlenem. Barmilly volt társim többségének nézete olly kérdés iránt, melly olly magas fokon érdeklí a' státushatalmak függetlenségét, 's különösen a' választott kamara méltóságát, én hiedelemem szerint megbiztatásom (mandat) 's nemzeti képviselői karakterem ellen cselekeném, ha minden e' czím által rám ruházott tekintettel nem mondanék ellen a' pairkamara alkotmány-visszás törvényhatóságának. Kérem tehát Önt, elnök ur, legyen szives tudósítani a' kamarát, hogy csak erőszakosan kényszerítve fogok korlátai előtt megjelenni. Lélekisméretem parancsolja ezen ellenállást a' nemzeti képviselés méltósága és függetlensége érdekében. Fogadja Ön 's a' t. (aláírva) Audry de Puyraveau, követ.“ —

Egy parisi cikkely a' Timesban beszélgetést közöl Elliot lord, 's Gurwood ezredes és Lajos-Fülöp közt, mellynek alkalmakor Lajos-Fülöp a' négyes szövetségről 's toldalék-cikkelyről könnyelműleg, 's olly értelműleg szóla, mint-ha don Carloshoz szítását akarta volna nyilvánítani. A' Morning-Chronicle azt mondja e' cikkelyről, hogy ha az csakugyan Parisból jött volna is, mindig Elliot lord kötelesség-feleltségéből eredhetett, ki elég vigyázatlan volt Lajos-Fülöp

ebbeli szándékát 's nézetét közre hozsátani. De bizonyosnak mondhatni, hogy a' levél Londonban készült, mert Elliot lordtól már néhány nappal előbb lehet hallani Londonban a' levél egész tartalmát. Minden esetre vétkes Elliot, akár olly nézetű Lajos-Fülöp, mint ott olvastatik, akár nem, 's kötelességét durván sérté meg, elárulván, vagy elárulni láttatván azon bizodalmat, melyet Lajos-Fülöp benne helyzett. —

SPANYOLORSZÁG.

D. Carlos az Electionban majus 21ikén következő decretumát hirdetteté: „A' madriti bitorló kormány által tett rendszabások következésiben, mellyek szerint a' törvényszeres spanyol adósság amaz új kölcsönnel összesítették, mellyet a' kormányon álló pártos fejek legközelebb fölvettek, rendelem a' mi következik: I. cz. Valamennyi spanyol adóssági kötelezvény, mellyet a' bitorló kormány ad ki 's ügyvivői aláírnak, mostan és mindenkorra semmit érőnek nyilatkoztatik. II. A' többi spanyoladóssági kötelezvény, mellyek nem a' mondottszakaszhoz tartoznak, valamint bold. emlékeztető VII. Ferdinand föls. bátyám életében, ugy most is megmaradnak értékjökben, 's ha talán azokat ekorig a' bitorló igazgatóság el nem fogadta volna, mihelyt kormányom Madritban beiktatva lesz, ez fogja elismerni, 's teljes értékjökben valósitani. III. cz. Mi az 1823iki kir. kölcsönt illeti, ez különös kiváltságinnál fogva, a' rendes fizetésből fönmaradandó tökepénzekből is, eredeti mennyisége szerint fizettetni fog. Én a' király. Ellenjegyzé: Carlos Cruz-Mayor. Onate majus 20.“ — Madritban a' la Rosát megtámadottak elleni nyomozások erősen folynak, 's a' követek, kik a' megtámadásnál jelen voltak, még az oppositio fejeit sem véve ki, verseny buzgalommal teszik tanuvalomásikat. Azonban gen. Bellido, a' madriti katonaság körmányzója, ki saját, tulságos hivatali buzgóságából állittatá ki a' lovasságot a' kamarai épület elibe, tisztéből letétetett 's fölszóllított: válasszon magának helyet az országban, hova a' kormány szeméi elől elküldethessék. — A' kormánytanács majus 20ikán a' ministerekkel és szövetséges hatalmak követivel együtt, ujra ülést tartott a' segedelmi közbenjárulás ügyében. Martínez és Torenon kívül a' gyűlés tagjai mindnyájan ohajtani látszának a' segedelem-sürgetést, azonban mi lett a' végzés, még nem tudatik. Talán bevárják még Valdesnek új munkálatát, mellyeket most, miután már seregét ujabban rendezede, 's a' pártosak megtérésire általa kitűzött 14 napi határidő is elmúlt, kezdendő lenne. Azonban míg ő illy módon várakoztat magára, az ellenség folyvást nagyobb nagyobb előmenetelt teszzen, 's már is számosabb apró erőseget foglalt el, melly előbb a' királynéiaknak szolgál

vala menedékül. Estellában Zumalacarreguyt harangzugás és örömkialtások közt fogadáa nép, estve pedig tiszteletére az egész város kivilágittaték. — Merino, mint hirlik, Burgos tartományban gen. Morenoval (a' granadai volt főkapitánnyal) egyesült, 's már most a' táborosttel értekezve kezdik munkálatikat. Valdes torokgyuladásban fekszik, mi szinte kedvező körülmény az ellenség haladására. — A' National szerint Andalusiában 's több délszakitartományban nagy éhség uralkodik, melly miatt a' népség, 's kivált az alsóbb munkás osztály, igen hal. Baeza városban az aggok és gyermekek, kik az éhséget inkább nem viselhetik, már is jobbára kihaltak. — Portugáliából maj 9kéről jött hírnél fogva, gróf Santa-Marta, a' migueli sereg volt egyik fővezére, 's Cardozo szinte migueli general, épen midőn Alemejo felé indulóban valának, elfogattak. Gen. Pintonál, ki Portóban szinte azon időtájban fogatott el, sok lázasztó fölszóllításra találtak.

TÖRÖKORSZÁG.

Alexandriából konstantinápolyi levelek azt említik, hogy a' dögmirigy april 27ig már csilapodni kezdett úgy annyira, hogy némelylek szerint naponként 50, mások szerint pedig csak 20 beteg hal meg dögmirigyben. Ellenben Cairóban és Aegyptus déli részeiben a' ragadvány még mindig nőten nő, 's a' halálozás is naponként szaporodik. — A' Journal de Smyrne april 18ról jelenti: „Egy kereskedő hajó, melly Alexandriából martz. (tán april.) 28án indult, szomorú híreket hozott Aegyptusból. A' dögmirigy Alexandriában még folyvást nem csökkent erővel dühöng, 's naponként 200 ember hull el. Több frank 's közöttük számos görög házban is kiütött. Azon idegen hajókra, mellyek a' révben felrakodtak, többnyire elragadott a' mirigy, sokan kénytelenek voltak ismét lerakodni, miután legénységök egy részét elvesztették. — A' dögmirigy egy liniahajón, 's egy fregáton ütött-ki, mellyek a' révben feküdtek, 's rajtok iszonyu dulást tön. A' város maga tompa rettegesbe és gyászba van merülve. A' betegség lefolyása sok esetenél még hirtelenebb volt, mint a' cholera-nál; úgy hogy néhány óra mulva már halál követé a' megbetegülést. Cairo helyzete szintolly szomorító. A' ragadvány ott még nem egészen fejlett ki, még is naponként már 300—400 ember halt el. A' város valamennyi osztályában elterjedt az. Fua városban, hol 25,000—30,000 a' lakosok száma, a' dögmirigy hallatlan dühöséggel pusztított. Mindössze csak három ház maradt mentten a' ragadványtól 's mondják, hogy a' megbetegült 19,000 ember közül alig menthettek meg öt százat. Hasonlóan szenvedett a' Nil partján fekvő többi fala is, 's az irtózatos

csapás lassanként Aegyptus majd minden pontját eléri már, úgy hogy alig lesz helység, mellyben vagy nem pusztított már, vagy mostan pusztít vagy kezd pusztítani. Alexandriában Mehemed Aliról 's fíjáról Ibrahim basáról semmi hírt sem tudtak; sőt még annyit sem bizonyosan: hol tartózkodnak. Valamennyi idegen consul elhagyta mind Alexandriát, mind Cairót, 's többnyire a' basánál tartózkodnak.

Következő eset azt látszik mutatni, hogy a' szultán 's kormánya előtt az árulás 's árulók nem igen kedvesek. Bizonyos Usta (jancsár kapitány) ezen katonaság eltörlesztésekor az általa menekedett meg a' haláltól, hogy Skutariban a' csalogány-völgyben fekvő háza pinczéjében bújt el. Itt élt ő 1826 óta anyjánál 's nénjénél, kik egyedül tudák rejtekhelyét. A' házat rokonok 's barátok látogaták anélkül, hogy az Usta ottlétéről legkisebbet tudtak volna. E' nyelcz év alatt azonban a' család lassanként minden élelmében megfogyatkozván, nagy inségbe esett. Miután mindenét eladta, nem maradt semmi egyebe, mint a' ház, mellynek eladatása a' száműzött elárultatását huzta volna maga után. E' szorultságban az Usta magát bizonyos Ibrahim nevű kereskedőnek vala kénytelen fölfedeznie, ki neki még egy 12,000 piasztérnyi adósság felével tartozott. Midőn a' boldogtalan hujdoklónak testvére, Ibrahim váltólevelét előmutatta, csak 1000 piasztért kivárat tőle, 's a' papírost azonnal kész vala megsemmíteni. Ibrahim színlé magát, mint ha régi barátja sorsán mélyen megilletődék 's kérdé: hol lappang, esküvel igérvén, hogy a' titkot megőrzi 's az 1000 zechinát megfizeti. De a' nyomorúnak nem volt sürgetőbb dolga, mint a' seriasker-basához menni 's az Ustát feladni. — Ezen derék minister a' feladót szem elől nem bocsátja el 's rögtön biztost küld a' csalogány-völgybe, azon parancssal, hozná el az Ustát, de legkevesebé se nyugtalanítsa, sőt biztosítsa, hogy ő excellentiája a' seriasker szavát köti le megkegyelmezésül. — Az anyja és néne részéről előgördített sok nehézség után végre előjött az Usta (kapitány) 's vezetőjét a' seriasker lakába készült kísérni, meggyőződve, hogy ott kész halál várja őt. Elérkezvén oda, a' minister lábához borul, ki őt azon rongyok daczára is, mellyekkel teste fődve volt, nyájasan fölemeli 's maga mellé ülteti, hol azután rabszolgák pipát 's kávét nyújtottak neki. Az Usta bámullából föl nem ocsúdíhatott, 's e' kegyelmes fogadtatást csak gúnynak néze, hogy halálát annál érzékenyebbé tegyék. Miután azonban pompás köntösbe öltöztették, a' seriasker 2000 piasztért adott ne-

ki, 's megengedé, hogy haza menjen, rettegése csudálkozássá változott, 's örömtelvé távozott el, áldva a' szultánt és miniserét. Ibrahim, az áruló, kényszeríteték adósságát kamatosstul lefizetni, 's gyalázatos hitszegéseért tán éltével vala lakolandó, ha hűvese 's négy gyermeke nem könyörgöttek volna érte a' seriasker-basa előtt. A' szultán első minisere viseletét javalá, 's az Ustának 10,000 piasztért ajándékozott és tisztes jövedelmű küldésre bizta őt meg. —

A' szultán, kinek pénzügye nem legjobb állapotú 's tetemes rendkívüli kiadásokat vala kénytelen tenni a' hajóserreg-készítésre, 's a' sorozredek és rendes katonaság-szerkesztésre, arra kérte az orosz kormányt: lenne várakozással a' még hátralevő fizetések iránt, minthogy Mehemed Ali is adójának csupán felét küldötte meg, igérvén hogy, mihelyt a' másik felét megküldi, azonnal leteszi ő is tartozását. Sem Achmet, sem Haili basa sürgető kérelme nem használt. Mint Shylock hajthatatlanul, 's olly módon sürgeté Butenieff a' fizetést, hogy a' diván, a' következősektől megijedve, jobbra balra pénzt kölcsönzött, csak hogy a' nagytekintetű diplomata haragját megengesztelje.

GÖRÖGORSZÁG.

Az Allg. Zg. Athenből majus 5-éről nagy nemzeti ünnepről tudósít, melly majus 4-én ülteték meg. Évfordulatos napja volt az Karaïskos, vagy Karaïskakis György halálának, ki 1827-ben majus 4-én a' Pyraeus és olajerdő közti síkon (Athen mellett) halálos sebet kapván, néhány óra mulva meghalálozott. Az elhunyt a' nemzet legnagyobb hősei és vezéreinek egyike volt. A' kormány őt választá ki, hogy a' szabadság harcában elhullottak emlékezetét benne dicsőítse meg. E' végre azon helyen, hol megsebesült, jobbra azon uttól, melly a' Pyraeusból Athenbe vezet, szép emlék állíttatott fel sárga aeginai kőből, görög felirással és kicsiny rejtékkel, hová az elhunyt hamvai szánattak. Az ünnep tehát emlékezetére levén határozva, elhozattak hamvai Szalamisból, és az emlék alá takaríttattak el. A' menetben a' király is megjelent, 's midőn már Karaïskos maradványai épen a' sírbólba valának leeresztendők, a' koporsóhoz közelíté a' király, és megtisztelő szók közt levévé nyakáról a' Megváltórend nagy keresztét, 's a' koporsóra teríté, mit az összegyülekezett nép nagy örömmel fogadott. Együttal Karaïskos leányinak, kiket apjuk szegényül halván meg a' haza hálás érzelmibe ajánlott, a' király termékeny földeket és 6000 drachmát adott jegyajándékol. —